

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/62/2020
Identifikačné číslo spisu: 1304899776
Dátum vydania rozhodnutia: 25.03.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1304899776.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu FELYMA, spol. s r. o., M. R. Štefánika 7845/53, 960 01 Zvolen, IČO: 36 047 996, proti žalovanému 1/ Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Limbová 2, 837 52 Bratislava - Nové Mesto, IČO: 00 165 565, žalovanému 2/ Prešovský samosprávny kraj, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov, IČO: 37 870 475 a žalovanému 3/ Ľubovnianska nemocnica, n. o., Obrancov mieru 3, 064 01 Stará Ľubovňa, IČO: 37 886 851, o zaplatenie 50.801,87 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava III, sp. zn. 27Cb/25/2004, o dovolaní žalovaného 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/197/2016-686 zo dňa 9. mája 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/197/2016-686 zo dňa 9. mája 2017 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 27Cb/25/2004-632 zo dňa 23. marca 2016 (druhý v poradí) v znení opravného uznesenia č. k. 27Cb/25/2004-724 zo dňa 3. júna 2020 rozhodol v prvom výroku, že žalovaný 3/ je povinný zaplatiť žalobcovi 21.628,87 eur. Druhým výrokom žalobu vo zvyšku zamietol. Tretím výrokom rozhodol, že žalobca je povinný žalovanému 3/ nahradiť trovy konania vo výške 14,86%. Ďalej rozhodol, že žalobu voči žalovanému 1/ a 2/ zamietol. Poslednými výrokmi rozhodol, že žalobca je povinný žalovanému 1/ a žalovanému 2/ nahradiť trovy konania vo výške 100%.

2. Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaného 1/ na zaplatenie istiny vo výške 1.530.457,21 SK (t. j. 50.801,87 eur) s príslušenstvom titulom vyčísleného úroku z omeškania. Žalobný

návrh odôvodnil tým, že dňa 6.12.2000 uzatvoril so štátnym podnikom MEDIKA, š. p. zmluvu o postúpení pohľadávok podľa § 524 a nasl.

zákona č. 40/1964 Zb. v platnom znení (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“) v znení dodatku č. 1. Predmetom zmluvy o postúpení pohľadávok boli pohľadávky, ktoré mal pôvodný veriteľ - postupca voči dlžníkovi Nemocnica s poliklinikou Stará Ľubovňa (ďalej aj „NsP Stará Ľubovňa“). Pohľadávka, ktorá na základe tejto zmluvy prešla, zahŕňa istinu z neuhradených faktúr, jej príslušenstva, ako aj všetky práva s ňou spojené. Istinu žalovaný 1/ uhradil, predmetom sporu je uplatnený 20%-ný úrok z omeškania.

3. Pôvodne súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 27Cb/25/2004-522 zo dňa 7.7.2014 (prvým v poradí) uložil žalovanému 1/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 29.299,61 eur a nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 15,34%, vo zvyšku žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému 2/ a 3/ trovy konania. Na odvolanie žalovaného 1/ aj žalobcu, Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 2Cob/210/2014-600 zo dňa 8.12.2015 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie, nakoľko okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci.

4. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní prihliadol na žalovaným 3/ vznesenú námietku premlčania uplatneného nároku, ktorú vyhodnotil sčasti ako dôvodnú, nakoľko z listinných dôkazov zistil, že niektoré z faktúr nemali splatnosť tak, ako uviedol žalobca.

Uviedol, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z omeškania vo výške 21.628,87 eur, ktorý je povinný zaplatiť žalovaný 3/. Ďalej uviedol, že skutočnosť, že istina bola uhradená, neznamená, že nárok na úroky z omeškania sa nepremlčiava, viaže sa len na splatnosť istiny. Súd prvej inštancie zamietol nárok na vyčíslený úrok z omeškania z daňových dokladov, pri ktorých bola splatnosť do 12.2.2004.

5. Súd prvej inštancie posúdil aj návrh žalobcu, aby vznesenú námietku premlčania prehodnotil z hľadiska rozporu s dobrými mravmi. Skonštatoval, že ak by výkon práva namietat' premlčanie uplatneného nároku mal byť prostriedkom umožňujúcim poškodiť iného účastníka právneho vzťahu, išlo by o výraz zneužitia tohto subjektívneho práva na úkor druhého účastníka, a teda o výkon v rozpore s dobrými mravmi. O konanie vykazujúce znaky priameho úmyslu poškodiť druhého účastníka by však nebolo možné podľa súdu prvej inštancie uvažovať z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatneného nároku vyvodzovaný, ale len z konkrétnych okolností a dôvodov, za ktorých bola námietka premlčania z tohto nároku uplatnená. Súd prvej inštancie skonštatoval, že v posudzovanom prípade sa nejednalo o žiadne výnimočné okolnosti a námietku premlčania žalovaného 3/ nevyhodnotil za konanie, ktoré by bolo v rozpore s ust. § 3 Občianskeho zákonníka. O povinnosti nahradiť trovy konania žalobcovi súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 30. júna 2016 (ďalej tiež „OSP“).

6. O odvolaniach žalobcu a žalovaného 3/ rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 2Cob/179/2016-686 zo dňa 9.5.2017, ktorým v prvom výroku napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava III potvrdil. Druhým výrokom rozhodol, že žalovanému 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

7. V odôvodnení aktuálne dovolaním napadnutého rozhodnutia sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie.

Dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a zo zisteného stavu veci a doplnenia dokazovania vyvodil správny právny záver.

8. Ohľadom námietky žalobcu, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a že druhý výrok napadnutého rozsudku je nepreskúmateľný, neurčitý a celkovo nezodpovedá intenciam práva na spravodlivý proces, odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie v prvom výroku napadnutého rozsudku zaviazal žalovaného 3/ zaplatiť žalobcovi 21.628,87 eur a vo

zvyšku žalobu zamietol. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie vo štvrtom výroku uviedol, že zamietla žalobu voči žalovanému 1/ a 2/ a z odôvodnenia rozsudku, ako aj zo samotného výroku, vyplýva, že voči týmto žalovaným zamietla žalobu v celom rozsahu, platí, že zamietol žalobu vo vzťahu k žalobcovi i žalovanému 3/ vo zvyšnej časti uplatnenej pohľadávky, a že druhý výrok napadnutého rozsudku sa vzťahuje k prvému výroku a týka sa žalovaného 1/ vzhľadom na znenie štvrtého výroku, kedy bola žaloba voči žalovanému 1/ a 2/ zamietnutá.

9. Odvolací súd konštatoval, že bolo nesporné, že Ľubovnianska nemocnica, n. o. vznikla 4.8.2005. V zakladateľskej listine zo dňa 12.7.2005, ako aj v rozhodnutí Krajského úradu v Prešove zo dňa 4.8.2005, je ustanovené, že Ľubovnianska nemocnica, n. o. je právnym nástupcom Nemocnice s poliklinikou Stará Ľubovňa, a to vo všetkých právach a záväzkoch z pracovno-právnych vzťahov, know-how, záväzkoch a pohľadávkach, ktoré vznikli z dodávateľských vzťahov. Úroky z omeškania, ktoré sú predmetom tohto sporu, súviseli s istinou za dodávku liekov (dodávateľské vzťahy). Ľubovnianska nemocnica, n. o. dňom svojho vzniku prevzala práva a záväzky z pracovno-právnych vzťahov, know-how a záväzky a pohľadávky, ktoré vznikli z dodávateľských vzťahov, a to z dôvodu, že takáto bola vôľa zakladateľov, ktorí ju založili. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že Ľubovnianska nemocnica, n. o. prevzala uvedené záväzky nie po zrušení NsP Stará Ľubovňa, ale ešte za jej existencie, a preto na túto skutočnosť nemožno aplikovať § 21 ods. 13 zák. č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 523/2004 Z. z.“), ktorý rieši možnosti pri zlúčení, rozdelení, splynutí alebo zrušení príspevkovej alebo rozpočtovej organizácie. NsP Stará Ľubovňa však bola zrušená, a to bez právneho nástupcu, a tie práva a povinnosti, ktoré ku dňu zrušenia na nej boli, prešli zo zákona na jej zriaďovateľa, t. j. na Prešovský samosprávny kraj. Práva a záväzky z pracovno-právnych vzťahov, know-how a záväzky a pohľadávky, ktoré vznikli z dodávateľských vzťahov už v čase zrušenia na NsP Stará Ľubovňa, nemohli v súlade s § 21 ods. 13 zák. č. 523/2004 Z. z. prejsť na samosprávny kraj. Je nesporné, že o prechode všetkých troch vyššie spomínaných oblastí bol spísaný aj protokol o ich odovzdaní a prevzatí medzi NsP Stará Ľubovňa, Prešovským samosprávnym krajom ako zriaďovateľom a Ľubovnianskou nemocnicou, n. o. zo dňa 21.10.2005, kde sa uvádza, že na Ľubovniansku nemocnicu, n. o. prešli všetky záväzky z dodávateľsko-odberateľských vzťahov uzavretých s NsP Stará Ľubovňa vrátane neukončených súdnych sporov.

10. Odvolací súd sa stotožnil s názorom žalovaného 2/, že ak by aj niektorý záväzok opomenul, v tomto protokole je všeobecne podľa vôle zakladateľa a zriaďovateľa bývalej NsP Stará Ľubovňa stanovené, že prechádzajú dodávateľsko-odberateľské vzťahy, a to všetky na Ľubovniansku nemocnicu, n. o. Odvolací súd sa tiež stotožnil s právnym názorom žalobcu, že v danom prípade nemohlo dôjsť k univerzálnej sukcesii z príspevkovej organizácie na neziskovú organizáciu, vzhľadom na ust. § 21 ods. 13 zák. č. 523/2004 Z. z., ktorý umožňuje zánik rozpočtovej alebo príspevkovej organizácie zlúčením alebo splynutím len opätovne na rozpočtovú alebo príspevkovú organizáciu a žalovaný 3/ je v danom prípade neziskovou organizáciou, avšak v danom prípade je potrebné aplikovať ust. § 534 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého kto sa s dlžníkom dohodne, že splní záväzok voči jeho veriteľovi, má voči dlžníkovi povinnosť poskytovať plnenie jeho veriteľovi. Veriteľovi z tohto však priame právo nevznikne. Je zrejmé, že bolo dohodnuté v protokole o odovzdaní a prevzatí záväzkov a pohľadávkach, nehnuteľných a hnutelných vecí a pracovno-právnych vzťahov dňa 21.10.2005, že dodávateľsko-odberateľské vzťahy prechádzajú z NsP Stará Ľubovňa na Ľubovniansku nemocnicu, n. o. Odvolací súd konštatoval, že veriteľovi síce priamo právo voči Ľubovnianskej nemocnici, n. o. nevzniklo, ale v tomto konaní na plnenie žalobcovi na základe predložených a prezentovaných skutočností má byť zaviazaná Ľubovnianska nemocnica, n. o., nakoľko jej táto povinnosť vznikla na základe zakladateľskej listiny, rozhodnutia Krajského úradu v Prešove a vyplynula aj z protokolu o odovzdaní a prevzatí záväzkov a pohľadávkach. Ďalej ako nesporné vyhodnotil, že dohodou sa zakladá nový samostatný záväzkový právny vzťah iba medzi dlžníkom a treťou osobou, preto pôvodný záväzok nemôže ovplyvniť.

V danom prípade teda nedošlo k prevzatíu dlhu podľa ust. § 531 Občianskeho zákonníka, ako sa domnieval žalobca, ale podľa odvolacieho súdu je potrebné na daný prípad aplikovať ustanovenie § 534 Občianskeho zákonníka.

11. K odvolaniu žalovaného 3/ uviedol, že tento namietal skutočnosť, že z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vydaného pod č. k. 2Cob/210/2014-16 zo dňa 8.12.2015 nevyplýva, že by krajský súd vyslovil právny záver, že Ľubovnianska nemocnica n. o. je pasívne legitimovaná v predmetnom spore, ale vyčíta súdu prvej inštancie, že nevyhodnotil dostatočne skutočnosti na prijatie záverov o pasívnej legitimácii a že v danom prípade nemohlo dôjsť k univerzálnej sukcesii vzhľadom na zákon č. 13/2002 Z. z. Odvolací súd opätovne poukázal na skutočnosť, že Ľubovnianska nemocnica, n. o. už samotným dňom svojho vzniku prevzala práva a záväzky z pracovno-právnych vzťahov, know-how a záväzky a pohľadávky, ktoré vznikli z dodávateľských vzťahov, a to z dôvodov, že takáto bola vôľa zakladateľov, ktorí ju takto založili a takto aj vznikla. Uviedol, že je nesporné, že Ľubovnianska nemocnica prevzala uvedené záväzky nie po zrušení NsP Stará Ľubovňa, ale ešte za jej existencie, a preto na túto skutočnosť nemožno aplikovať ust. § 21 zák. č. 523/2004 Z. z. Odvolací súd mal za to, že ak by aj niektorý záväzok sa opomenul v protokole, podľa vôle zakladateľa a zriaďovateľa bývalej NsP Stará Ľubovňa bolo stanovené, že prechádzajú dodávateľsko-odberateľské vzťahy, a to všetky na Ľubovniansku nemocnicu, n. o., zo dňa 12.7.2005 a rozhodnutia Krajského úradu Prešov o reorganizácii Ľubovnianskej nemocnice, n. o. zo dňa 4.8.2005 v protokole o odovzdaní a prevzatí záväzkov a pohľadávok, nehnuteľných a hnutelých vecí a pracovno-právnych vzťahov zo dňa 21.10.2005 so všetkými jej prílohami. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na časť II. protokolu o odovzdaní a prevzatí majetku medzi odovzdávajúcim Nemocnicou s poliklinikou, zriaďovateľom Prešovský samosprávny kraj a preberajúcou Ľubovnianska nemocnica, n. o., kde predmet protokolu bol: 1. majetok, ktorý tvoria nehnuteľné veci, hnutelné veci vrátane finančných prostriedkov ako aj pohľadávky a iné majetkové práva a záväzky a predmetom protokolu podľa tejto časti sú aj obežné prostriedky organizácie, prechádzajúce v celosti na Ľubovniansku nemocnicu, n. o., a zásoby v celkovej hodnote uvedenej v predmetnom protokole, finančné aktíva v celkovej hodnote uvedené v predmetnom protokole, pohľadávky prechádzajúce na Ľubovniansku nemocnicu, n. o., veci špecifikované ako aj záväzky NsP Stará Ľubovňa k 30.9.2005 v určitej špecifikovanej hodnote. Tiež je v protokole uvedené, že predmetom prevzatia a odovzdania sú aj dodávateľsko-odberateľské zmluvy vrátane neukončených súdnych sporov uzavretých s NsP Stará Ľubovňa, a ktoré sú v platnosti ku dňu vzniku Ľubovnianskej nemocnice, n. o. a prechádzajú na neziskovú organizáciu podľa zmlúv uvedených v prílohe č. 10.

12. Na záver odvolací súd zdôraznil, že ak by sa aj niektorý záväzok opomenul v tomto protokole uviesť, je všeobecne dané, že podľa vôle zakladateľa a zriaďovateľa bývalej NsP Stará Ľubovňa, bolo stanovené, že prechádzajú všetky dodávateľsko-odberateľské vzťahy, a to všetky na Ľubovniansku nemocnicu, n. o. Je nesporné z tohto protokolu, že záväzky prebrala Ľubovnianska nemocnica, n. o. od NsP Stará Ľubovňa.

13. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal včas žalovaný 3/ (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorým žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, pretože rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

14. Podľa dovolateľa odvolací súd nesprávne vyhodnotil zistené skutočnosti a dôkazy, a tým dospel k nesprávnemu právnemu záveru a rozhodnutiu. Žalovaný 3/ mal za to, že otázka aplikácie ust. § 534 Občianskeho zákonníka je v rozpore so skutkovými zisteniami. Podľa dovolateľa odvolací súd neuviedol ani dôvody, prečo je potrebné aplikovať § 534 OZ. Pre prevzatie dlhu, alebo pristúpenie k nemu, je potrebná dohoda, resp. zmluva uzavretá medzi pôvodným dlžníkom a novým dlžníkom, a teda v danom prípade za takúto by bolo možné považovať len Protokol o

delimitácii, v ktorom sporný záväzok nebol obsiahnutý.

15. Ďalej uviedol, že aj keď sa v protokole hovorí o prechode všetkých záväzkov, vždy sa odkazuje na ich taxatívny výpočet v konkrétnej prílohe. V danej veci sa však sporný záväzok v žiadnej prílohe nenachádza a protokol neobsahuje žiadne dojednanie o prechode aj v protokole opomenutých záväzkov.

16. Dovolateľ nesúhlasí s právnym názorom odvolacieho súdu, že Ľubovnianska nemocnica, n. o. už samotným dňom vzniku prevzala práva a záväzky z pracovno-právnych vzťahov, know-how a záväzky a pohľadávky, ktoré vznikli z dodávateľských vzťahov na základe toho, že takáto bola vôľa zakladateľov, a že ak by sa aj niektorý záväzok opomenul v tomto protokole, je všeobecne dané, že podľa vôle zakladateľa a zriaďovateľa bývalej NsP Stará Ľubovňa bolo stanovené, že prechádzajú na Ľubovniansku nemocnicu, n. o. všetky dodávateľsko-odberateľské vzťahy. Nesprávny je teda aj záver odvolacieho súdu, že je nesporné z protokolu, že záväzky prebrala Ľubovnianska nemocnica, n. o. od NsP Stará Ľubovňa, keďže dané skutočnosti nemajú oporu v dôkazoch a zistených skutočnostiach, a je to aj v rozpore s platným verejným právom.

17. Poukázal na to, že na jednej strane sa odvolací súd stotožnil s právnou argumentáciou žalobcu a žalovaného, že zriaďovateľskými aktami Prešovského samosprávneho kraja nedošlo k univerzálnej sukcesii práv a povinností na Ľubovniansku nemocnicu, n. o., a na druhej strane o tieto akty opiera svoj právny názor. Uviedol, že súdy nižších inštancií pri svojom rozhodovaní opomenuli zobrať do úvahy, že úkony orgánov verejnej správy, súvisiace s kreovaním a rušením právnických osôb, spadajú pod oblasť verejného práva, kde sa uplatňuje zásada „je zakázané všetko, čo nie je dovolené“. Dovolateľ sa domnieva, že akty orgánu verejnej správy v tej časti, ktoré sú v rozpore s kogentnými ustanoveniami právnych predpisov, sú neplatné. Podľa jeho názoru tieto skutočnosti súdy v rozhodovacom procese nepreskúmali, a to napriek tomu, že mali k dispozícii príslušnú dokumentáciu.

18. Na záver uviedol, že aj keby došlo k právne bezchybnému odovzdaniu a prevzatiu záväzkov, z hľadiska obsahu by predmetom prechodu nemohol byť predmetný záväzok, keď podľa čl. IV zakladateľskej listiny Ľubovnianskej Nemocnice ods. 3 je nezisková organizácia právnym nástupcom všetkých záväzkov a pohľadávok, ktoré vznikli NsP (NsP v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC) z dodávateľských vzťahov, t. j. od 1.1.2003 do vzniku Ľubovnianskej nemocnice n. o. Záväzok, ktorý je predmetom tohto sporu, vznikol pred založením NsP Stará Ľubovňa a pri prechode zriaďovateľskej pôsobnosti na Prešovský samosprávny kraj bola hodnota delimitovaných záväzkov NsP v zriaďovateľskej pôsobnosti MZ SR nulová.

19. Žalobca sa k dovolaniu žalovaného 3/ písomne nevyjadril.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podal žalovaný 3/ včas, zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a dôvodné.

21. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

22. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu viď napr. III. ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 CSP (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

23. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

24. Podľa ustanovenia § 432 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

25. Dovolateľ odôvodnil prípustnosť svojho dovolania podľa ustanovením § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, t. j. že potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

26. Pokiaľ má dovolací súd riešiť právnu otázku, ktorou sa dovolací súd ešte nezaoberal (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), tak je povinnosťou dovolateľa ako procesnej strany a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd a b) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/146/2017). CSP v tomto smere zaťažuje argumentačnou povinnosťou dovolateľa, a nie dovolací súd. Právna otázka takto dovolateľom v dovolaní nenastolená a nekonkretizovaná, nemá relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

27. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí ísť - okrem vyššie uvedených podmienok - o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa rozumie tak otázka hmotno-právna (ktorá sa odvíja od interpretácie napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce a podobne), ako aj otázka procesno-právna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právneho predpisu ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/222/2009).

28. Nesprávne právne posúdenie veci pritom môže byť dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok napadnutého rozhodnutia.

29. Dovolací súd uvádza, že jeho úlohou nie je, aby svojím výkladom textu dovolania fakticky dopĺňal, či domýšľal niektoré jeho náležitosti. V prípade absencie vymedzenia kľúčovej právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesno-právnych a hmotno-právnych otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd. V opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný, bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania uvedenej v CSP, ale aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval, alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádza do úvahy až vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné (R 54/2012, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/97/2010, sp. zn. 4Cdo/68/2011, sp. zn. 7Cdo/17/2013).

30. Dovolateľ zdôraznil niekoľko podstatných nesprávnych právnych úvah, na ktorých tkvie rozhodnutie odvolacieho súdu. Predovšetkým sa odvolací súd stotožnil s právnym názorom žalobcu, že nemožno dospieť k záveru o univerzálnej sukcesii pôvodnej príspevkovej organizácie na neziskovú

organizáciu, teda na žalovaného 3/, čo vyplýva z ustanovenia

§ 21 odsek 3 zákona číslo 523/2004 Z. z., keďže toto ustanovenie umožňuje zánik rozpočtovej alebo príspevkovej organizácie zlúčením alebo splynutím len opätovne na rozpočtovú alebo príspevkovú organizáciu, ktorou žalovaný 3/ nie je.

31. Odvolací súd však dospel k záveru, že je potrebné aplikovať ustanovenie § 534 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého kto sa s dlžníkom dohodne, že splní záväzok voči jeho veriteľovi, má voči dlžníkovi povinnosť poskytnúť plnenie jeho veriteľovi. Veriteľovi z toho však priame právo nevznikne. Odvolací súd naplnenie tohto ustanovenia dovodil z doložených listín, zakladateľskej listiny a rozhodnutia Krajského úradu v Prešove, a z protokolu o odovzdaní a prevzatí záväzkov zo dňa 21.10.2005.

32. Dovolateľ s poukazom na takýto nesprávny právny záver uvádza, že aplikácia ust. § 534 Občianskeho zákonníka na daný stav je v rozpore so skutkovými zisteniami a odvolací súd vo svojom rozhodnutí neuviedol dôvody, prečo je potrebné aplikovať toto ustanovenie. Podľa právneho názoru dovolateľa je či už na prevzatie dlhu alebo pristúpenie k dlhu potrebná dohoda alebo zmluva uzavretá medzi pôvodným dlžníkom a novým dlžníkom. V prejednávanej veci by takouto dohodou mal byť podľa odvolacieho súdu protokol o delimitácii, ktorý obsahuje vymedzenie a hodnotu prevzatých záväzkov a pohľadávok, vedenú v účtovníctve podľa osobitného predpisu a ktorý bol spísaný dňa 21.10.2005, ktorého súčasťou je príloha, ktoré záväzky prechádzajú na žalovaného 3/, pričom podľa dovolateľa záväzok, ktorý je predmetom sporu, v nej nie je obsiahnutý. Dovolateľ mal za to, že odvolávanie sa na zriaďovateľské akty Prešovského samosprávneho kraja je právne irelevantné, pretože predmetnými záväzkami v čase uzavretia protokolu disponovala NSP Stará Ľubovňa ako samostatný právny subjekt.

33. Z obsahu dovolania teda možno dovodiť, že dovolateľ sa domnieva, že postup podľa ustanovenia § 534 OZ možno aplikovať výlučne v prípade, že ide o konanie samostatných subjektov práva. Z ním formulovaných výhrad a právnych záverov možno vyabstrahovať základnú otázku (v tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na závery ústavného súdu formulované v jeho nálezoch sp. zn. I. ÚS 115/2020, sp. zn. I. ÚS 116/2020, sp. zn. I. ÚS 336/2020, pristupujúc k nachádzaniu otázky položenej dovolateľom nie rigidne, ale s porozumením kontextu podaného dovolania a účelu kladenej otázky), a to, či pre aplikáciu a naplnenie predpokladov formulovaných v ust. § 534 Občianskeho zákonníka postačuje aj listina, ktorá má charakter zriaďovateľskej listiny novovznikajúceho subjektu tak, aby bola vôľa tohto subjektu dostatočne prejavená.

34. Dovolateľ má za to, že podmienkou prechodu vlastníckeho práva k pohľadávkam a záväzkom, ktoré mali prejsť na Ľubovniansku nemocnicu n. o., je existencia vlastníckeho práva Prešovského samosprávneho kraja k týmto záväzkom, pričom však v čase vzniku žalovaného 3/ takýmito právami a povinnosťami z titulu dodávateľských vzťahov samosprávny kraj nedisponoval.

35. Dovolateľ napokon zdôraznil, že pokiaľ by aj došlo k odovzdaniu a prevzatiu záväzkov, z hľadiska obsahu predmetom prechodu nemohol byť predmetný záväzok, keďže podľa článku IV odsek 3 zakladateľskej listiny žalovaného 3/, je nezisková organizácia právnym nástupcom všetkých záväzkov a pohľadávok, ktoré vznikli NsP z dodávateľských vzťahov od 1.1.2003 do vzniku žalovaného 3/, avšak záväzok, ktorý je predmetom tohto sporu, vznikol pred založením NSP patriacej do zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC, a pri prechode zriaďovateľskej pôsobnosti na VÚC bola hodnota delimitovaných záväzkov NSP v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva zdravotníctva nulová.

36. Z vykonaného dokazovania a celého priebehu sporu, čo aj dovodili sudy nižšej inštancie, je zjavné, že žalovaného 3/ nemožno považovať za univerzálneho sukcesora pôvodnej NsP Stará Ľubovňa, ktorá bola žalovaným subjektom pred jeho vstupom do konania. NsP Stará Ľubovňa bola samostatný subjekt

práva, plne spôsobilý k zaväzovaniu sa k právam a povinnostiam, ktorý v priebehu konania zanikol a na jeho miesto nastúpil súčasný žalovaný 3/ ako procesný právny nástupca. Tento záver vyslovil odvolací súd v súvislosti s prieskumom uznesenia o zastavení konania voči Nemocnici s poliklinikou Stará Ľubovňa, a to s poukazom na to, že v priebehu konania došlo k zmene na strane žalovaného 3/. Tu sa len žiada dovolaciemu súdu zároveň dodať, že vstup žalovaného 3/ do konania ako procesnej strany, utvára jeho status v spore len z hľadiska procesného práva, pričom posudzovanie dôvodov pre procesný vstup strany do konania nebráni ďalšiemu (aj odchylnému) posúdeniu jeho postavenia v spore (čo do úspešnosti) z hľadiska žalovaných práv a povinností, a to po vykonanom dokazovaní a správnom právnom zhodnotení veci.

37. NsP Stará Ľubovňa zanikla podľa uznesenia zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja zo dňa 5. júna 2006, ktorým zrušil príspevkovú organizáciu bez právneho nástupcu. Ľubovnianska nemocnica n. o. bola zriadená zakladateľskou listinou ako nezisková organizácia, ktorej zakladateľmi sú Prešovský samosprávny kraj a mesto Stará Ľubovňa, zaregistrovaná dňa 4. augusta 2005.

38. Je zo skutkových okolností veci jasné, že pri vzniku pohľadávky, ktorá je predmetom tohto konania, konala NsP Stará Ľubovňa ako samostatný subjekt práva, teda ako príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky, vo všetkých veciach, ktoré sa týkali jej chodu a pohľadávok.

39. Výklad, ktorý prijal odvolací súd vo vzťahu k aplikácii ust. § 534 OZ, nemôže byť správnym právnym posúdením veci minimálne z toho dôvodu, že pristúpenie k záväzku je podmienené súhlasom strán, ktoré majú byť jeho účastníkmi, a tento záväzok musí byť vymedzený určitým spôsobom.

40. Navyše, z obsahu rozhodnutia odvolacieho súdu nie je jasné, ktoré subjekty účastníkmi takéhoto úkonu vlastne mali byť - koho odvolací súd považuje za dlžníka a koho za pristupujúceho dlžníka, a kto to má byť veriteľom. A ako je možné, že veriteľ napriek dikcii použitého ustanovenia, má mať priamy nárok voči pristupujúcemu dlžníkovi.

41. Najzávažnejším pochybením pri interpretácii tohto ustanovenia je však dovodenie účinného súhlasu subjektu s určitým úkonom formou vyjadrenia jeho zakladateľov v zakladateľských listinách, kedy vôbec nemožno hovoriť o priamom konaní určitého subjektu ako nositeľa práv a povinností. Obdobu takéhoto konania, resp. postupu, nachádzame v úprave práva obchodných spoločností, kedy sa za založenú obchodnú spoločnosť do jej vzniku zaväzujú iné subjekty, avšak pre dosiahnutie viazania novovzniknutej obchodnej spoločnosti je aj tak nevyhnutný následný zákonný postup prevzatím takých úkonov za vlastné (viď ust. § 64 ObZ - konanie v mene spoločnosti pred jej vznikom), čo obdobne predpokladá ust. § 13 zákona č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby. O takýto postup však vo veci prejednávanej nešlo.

42. Pristúpenie k dlhu podľa ust. § 534 Občianskeho zákonníka vyhlásením zakladateľov neziskovej organizácie v zakladateľskej listine vo vzťahu k bližšie presne nešpecifikovaným právam a záväzkom, nemožno považovať za úkon, ktorý vo vzťahu k tretím osobám možno považovať za platný záväzok, a nemožno teda takýto úkon považovať za platné vyhlásenie (ešte neexistujúceho subjektu práva) pre účely naplnenia predpokladov pre postup podľa ustanovenia § 534 Občianskeho zákonníka.

43. V bode 21 odôvodnenia svojho rozhodnutia odvolací súd výslovne uvádza, že „je nesporným, že v zakladateľskej listine zo dňa 12.7.2005, ako aj v rozhodnutí Krajského úradu v Prešove zo dňa 4. 8. 2005, je ustanovené, že Ľubovnianska nemocnica n.o. je právnym nástupcom Nemocnice s poliklinikou Stará Ľubovňa, a to vo všetkých právach a záväzkoch z pracovnoprávných vzťahov know-how záväzky a pohľadávok ktoré vznikli z dodávateľských vzťahov.“ Odvolací súd na základe takéhoto ustanovenia v zakladateľskej listine konštatuje,

že „Lubovnianska nemocnica n. o. už samotným dňom svojho vzniku prevzala tieto práva a záväzky, a to z dôvodu, že takáto bola vôľa zakladateľov, ktorí ju takto založili“, opomínajúc, že s týmito právami a záväzkami disponoval iný subjekt práva a navyše, vo vzťahu k spornej pohľadávke, ani nebol takýto dlh výslovne v tejto listine uvedený. Následne z toho odvodzuje, že keďže prevzala uvedené záväzky za svojej existencie Nemocnica s poliklinikou Stará Ľubovňa, nemožno na tento vzťah aplikovať § 13 a 21 zákona číslo 523/2004 Z. z. s tým, že „príspevková alebo rozpočtová organizácia môže byť nástupcom iba vtedy, keď ku vzniku rozpočtovej organizácie alebo príspevkovej organizácie dochádza rozdelením zlúčením alebo splynutím, ale nie zrušením. NSP Stará Ľubovňa však bola zrušená, a to bez právneho nástupcu a tiež práva a povinnosti ktoré ku dňu zrušenia na nej boli, prešli zo zákona na jej zriaďovateľa, t. j. na Prešovský samosprávny kraj“. Odvolací súd teda jedným dychom uvádza, že žalovaný 3/ je právnym nástupcom Nemocnice s poliklinikou Stará Ľubovňa, a zároveň tvrdí, že ním byť nemôže, a že práva a záväzky, ktoré viazli ku dňu zrušenia na NsP Stará Ľubovňa, prešli na Prešovský samosprávny kraj.

44. O pár riadkov ďalej výslovne odvolací súd uvádza, že „v danom prípade nemohlo dôjsť k univerzálnej sukcesii z príspevkovej organizácie na neziskovú organizáciu“. Následne odvolací súd konštatuje, že v danom prípade je potrebné aplikovať § 534 Občianskeho zákonníka, pričom vo vzťahu k jeho aplikácii uvádza, že „z listiny a rozhodnutia Krajského súdu v Prešove (malo byť krajského úradu - pozn. dovolacieho súdu) je zrejmé, že bolo dohodnuté v protokole ..., že dodávateľsko-odberateľské vzťahy prechádzajú z NSP Stará Ľubovňa na Ľubovniansku nemocnicu n. o. ... Je nesporné že veriteľovi síce priamo právo voči Ľubovnianskej nemocnici n.o. nevzniká, ale v tomto konaní na plnenie žalobcovi na základe predložených a prezentovaných skutočností má byť zaviazaný žalovaný 3/, nakoľko mu táto povinnosť vyplýva zo zakladateľskej listiny...”

45. Odvolací súd teda interpretujúc § 534 OZ uzavrel, že povinnosť dlžníkovi vznikla na základe zakladateľskej listiny a rozhodnutia Krajského úradu v Prešove a citovaného protokolu, zároveň konštatuje, že dohodou sa zakladá nový samostatný záväzkový právny vzťah iba medzi dlžníkom a treťou osobou a pôvodný záväzok nemôže ovplyvniť, a ani nedošlo k prevzatíu dlhu podľa ust. § 531 OZ. Ďalej sa v odôvodnení jeho rozhodnutia už žiadna argumentácia týkajúca sa pasívnej vecnej legitimácie žalovaného 3/ vo vzťahu k nároku uplatnenému žalobou nenachádza.

46. Odvolací súd v priamom rozpore so zákonnou úpravou konania právnických osôb, resp. vôbec konania subjektov práva, dovodil vznik právneho úkonu pristúpenia k záväzku z vôle prejavenej zakladateľmi subjektu, bez priameho vzťahu medzi dvoma už existujúcimi subjektami. Takáto široká interpretácia ustanovenia § 534 OZ nie je možná.

47. Dovolateľovi tak treba vyhovieť a rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Tu dovolací súd zároveň konštatuje, a do pozornosti odvolacieho súdu uvádza, že je potrebné precízne zväziť chronológiu prechodu danej pohľadávky z NSP Stará Ľubovňa, a to s oporou v aplikácii jednotlivých momentov prechodu práv a povinností medzi subjektom a jeho zriaďovateľom, zohľadniac charakter danej pohľadávky a vôbec spôsobilosť jej prechodu vo vzťahu k prechodu majetku na vyššie územné celky osobitným predpisom.

48. Podľa ustanovenia § 21 odsek 13 zákona číslo 523/2004 Z. z. v prípade, ak príspevková organizácia zaniká zrušením bez právneho nástupcu, práva a povinnosti prechádzajú momentom zrušenia na zriaďovateľa. Pôvodná NsP Stará Ľubovňa teda vystupovala ako samostatný subjekt práv a nadobúdala práva a povinnosti zo zmlúv, a momentom jej zániku mala tieto práva a povinnosti na seba prevziať zriaďovateľská organizácia.

49. Na základe § 3 odsek 1 písm. a/ zákona č. 446/2001 Z. z. o majetku vyšších územných celkov, do vlastníctva vyššieho územného celku prechádzajú z majetku štátu veci v správe právnických osôb, ku ktorým prechádza zriaďovateľská funkcia na vyšší územný celok podľa

osobitných predpisov, ktorými sú predovšetkým právnické osoby v oblasti sociálnej pomoci, zdravotníctva a školstva atď. Tu je potrebné akcentovať správnu interpretáciu ustanovenia § 4 odsek 2 písm. a/ citovaného zákona, podľa ktorého do vlastníctva územného celku neprechádzajú záväzky na úhradu za dodávky tovarov, prác a iných výkonov, prevzaté správcom majetku štátu, súvisiace s majetkom, ktorý prechádza do vlastníctva vyššieho územného celku, ktoré sú po lehote splatnosti alebo neboli uhradené ku dňu prechodu majetku štátu na vyšší územný celok podľa tohto zákona. Je zjavné, že v čase relevantného prechodu majetku zo štátu na VÚC predmetná pohľadávka nebola uhradená, je teda podstatným ustáliť, či vôbec takýto majetok bol spôsobilý prechodu na VÚC a následne či VÚC mohol účinne

s ním nakladať. Odvolací súd navyše opomenul zohľadniť ten aspekt žalovaného nároku, že predmetom žalovanej pohľadávky je samostatne vyčíslené príslušenstvo, súvisiace s omeškaním úhrady istiny, uhradenej iným subjektom ako VÚC, pričom úroky z omeškania (aj keď samostatne žalovateľné) zásadne zdieľajú právny osud samotnej pohľadávky z hľadiska právneho nástupníctva.

50. Vzhľadom na to, že dovolateľ dôvodne namieta nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, najvyšší súd žalovaným napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

V ďalšom konaní sú konajúce súdy viazané právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 CSP).

51. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd znova aj o trovách pôvodného konania aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

52. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.